

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (judecător L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători L. Bulgac, G. Dașchevici și S. Gîrbu)

ÎN C H E I E R E

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

președintele completului
judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă în procedura contenciosului administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Palanciuc Viorel împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea refuzului de a stabili și achita indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de trei ani, obligarea de a stabili și achita indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de trei ani și repararea prejudiciului moral; și la cererea reconvențională înaintată de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva lui Palanciuc Viorel și a „Victoriaimobil“ SRL cu privire la anularea ordinului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 08 septembrie 2017, și s-a menținut hotărârea primei instanțe,

C O N S T A T Ă :

La 22 decembrie 2016 Palanciuc Viorel a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sect Râșcani (f.d. 1-4), solicitând obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sect Râșcani, de a stabili și achita indemnizația lunară pentru creșterea copilului XXXXX până la împlinirea vârstei de trei ani.

În motivarea acțiunii, Palanciuc Viorel a relatat că la XXXXX s-a născut copilul său, XXXXX.

A susținut că prin ordinul angajatorului „Victoriaimobil“ SRL nr. 7-k din 05

decembrie 2016, i-a fost acordat, pentru perioada începând cu data de 05 decembrie 2016 până la împlinirea de către copil a vârstei de trei ani, un concediu pentru îngrijirea acestuia.

A arătat că prin ordinul „Victoriaimobil“ SRL nr. 8-k din 06 decembrie 2016, începând cu data de 06 decembrie 2016, a fost rechemat din concediu și încadrat în serviciu pe fracțiunea de ½ din normă.

A declarat că la 07 decembrie 2016 s-a prezentat împreună cu soția sa, Palanciuc Ala, la Casa Teritorială de Asigurări Sociale, sect Râșcani, în vederea stabilirii indemnizației unice la nașterea celui de-al doilea copil și a indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de trei ani.

A indicat că funcționarul din cadrul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sect Râșcani, a primit documentele necesare pentru stabilirea indemnizației unice la nașterea celui de-al doilea copil, dar a refuzat oral să primească documentele pentru stabilirea indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de trei ani, explicând că acestea vor putea fi depuse după data de 16 ianuarie 2017, când urma să înceteze concediul de maternitate al soției.

A punctat că la 12 decembrie 2016 a expediat prin poștă în adresa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sect Râșcani, o cerere prealabilă, recepționată la 13 decembrie 2016, prin care a solicitat anularea refuzului nominalizat și stabilirea, începând cu data de 05 decembrie 2016, a indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de trei ani.

A afirmat că prin scrisoarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sect Râșcani, nr. 9171 din 20 decembrie 2016, i s-a comunicat faptul respingerii cererii prealabile, făcându-se trimitere la pct. 7 subpct. 2) lit. a) din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002.

A opinat că autoritatea publică a interpretat eronat prevederile enunțate, subliniind că fiind persoană asigurată, a întrunit la data adresării condițiile pentru stabilirea indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de trei ani.

În continuare, a menționat că în conformitate cu pct. 44 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2015, În cazul acordării concediului de maternitate în perioada concediului pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, persoana îndreptățită va beneficia de ambele indemnizații (de maternitate și de creștere a copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani).

A invocat că, conform art. 18 alin. (4) Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, În cazul în care mama sau tata (beneficiar de indemnizație) își reia activitatea în condițiile timpului de muncă parțial, indemnizația nu se suspendă.

La 19 ianuarie 2017 Palanciuc Viorel a depus o cerere (f.d. 22) în temeiul art. 60 alin. (2)-(3) Cod de procedură civilă, solicitând obligarea Casei Teritoriale

de Asigurări Sociale, sect Râșcani, de a stabili și achita, începând cu data de 05 decembrie 2016, indemnizația lunară pentru creșterea copilului XXXXX până la împlinirea vârstei de trei ani.

În motivarea cererii, Palanciuc Viorel a susținut că la 18 ianuarie 2017 s-a adresat repetat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale, sect Râșcani, cu o cerere privind stabilirea indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de trei ani.

A explicat că autoritatea publică a refuzat să primească această cerere, invocând, *inter alia*, ilegalitatea ordinelor „Victoriaimobil“ SRL nr. 7-k din 05 decembrie 2016 și nr. 8-k din 06 decembrie 2016.

A precizat că prin scrisoarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sect Râșcani, nr. 9171 din 20 decembrie 2016, i s-a comunicat că va putea beneficia de indemnizație după data de 16 ianuarie 2017.

A evidențiat că refuzul autorității publice de a primi cererile din 07 decembrie 2016 și 18 ianuarie 2017 este ilegal din punct de vedere procedural, fiind în contradicție cu prevederile pct. 14 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002.

La 09 martie 2017 Palanciuc Viorel a depus o cerere (f.d. 24) în temeiul art. 60 alin. (2)-(3) Cod de procedură civilă, solicitând obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a stabili și achita, începând cu data de 05 decembrie 2016, indemnizația lunară pentru creșterea copilului XXXXX până la împlinirea vârstei de trei ani.

În motivarea cererii, Palanciuc Viorel a arătat că, Casa Teritorială de Asigurări Sociale, sect Râșcani, nu are personalitate juridică, fiind o subdiviziune teritorială a Casei Naționale de Asigurări Sociale.

A relatat că la 09 februarie 2017 a expediat prin poștă în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale o cerere prealabilă, recepționată la 13 februarie 2017, prin care a solicitat anularea refuzurilor Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sect Râșcani, din 07 decembrie 2016 și 18 ianuarie 2017, precum și stabilirea, începând cu data de 05 decembrie 2016, a indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de trei ani.

A declarat că prin scrisoarea Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. P-211/17 din 28 februarie 2017, i s-a comunicat, în lipsa unor argumente convingătoare și exhaustive, refuzul de satisfacere a cerințelor expuse.

A considerat drept ilegal refuzul autorității publice, care rezultă din scrisoarea dată.

În ședința de judecată din 03 aprilie 2017, Palanciuc Viorel a înaintat o cerere privind modificarea acțiunii (f.d. 29; 71-73), solicitând suplimentar anularea refuzului conținut în scrisoarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sect Râșcani, nr. 9171 din 20 decembrie 2016.

La 11 mai 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus o cerere reconvențională împotriva lui Palanciuc Viorel și a „Victoriaimobil“ SRL (f.d. 51-53), solicitând anularea ordinului „Victoriaimobil“ SRL nr. 7-k din 05 decembrie

2016.

În motivarea cererii, Casa Națională de Asigurări Sociale a susținut că potrivit art. 124 alin. (2) Codul muncii, În baza unei cereri scrise, persoanelor indicate la alin. (1), după expirarea concediului de maternitate, li se acordă un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, cu achitarea indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de stat.

A notat că soția lui Palanciuc Viorel s-a aflat în concediu de maternitate în perioada 12 septembrie 2016 – 15 ianuarie 2017, ceea ce înseamnă că la 05 decembrie 2016 „Victoriaimobil“ SRL nu era în drept să-i acorde lui Palanciuc Viorel un concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de trei ani.

Totodată, a reliefat că în conformitate cu pct. 7 subpct. 2) lit. a) din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002, indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului se stabilește din ziua următoare datei expirării concediului de maternitate.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, din 06 iulie 2017 (f.d. 74), s-a primit acțiunea reconvențională pentru a fi judecată odată cu acțiunea inițială.

La 14 iunie 2017 Palanciuc Viorel a depus o cerere privind modificarea acțiunii (f.d. 44-46), solicitând suplimentar încasarea în beneficiul său, din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale, a sumei de 5 000 cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

În motivarea cererii, Palanciuc Viorel a invocat comportamentul de rea-credință al autorității publice, care i-a cauzat suferințe psihice, inclusiv în lumina imposibilității financiare de a-și trata copilul, care s-a născut cu XXXXX.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, din 08 septembrie 2017 (f.d. 77; 81-85), (1) s-a admis parțial acțiunea inițială; (2) s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească și să achite, prin intermediul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, sect Râșcani, începând cu data de 16 ianuarie 2017, indemnizația lunară pentru creșterea copilului XXXXX până la împlinirea vârstei de trei ani, iar în rest, s-a respins acțiunea; și (3) s-a respins ca neîntemeiată acțiunea reconvențională.

La 18 septembrie 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 87), solicitând: (1) casarea acesteia; și (2) emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată acțiunea inițială.

La 03 noiembrie 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 97-99), solicitând: (1) casarea acesteia; și (2) emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată acțiunea inițială, iar acțiunea reconvențională – să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 (f.d. 109; 110-116), (1) s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale; și (2) s-a menținut hotărârea primei instanțe.

La 15 februarie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a expediat în

adresa Curții Supreme de Justiție o cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel (f.d. 118-120; 121), solicitând: (1) casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe; și (2) pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată acțiunea inițială, iar acțiunea reconvențională – să fie admisă integral.

În motivarea recursului, Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că instanțele ierarhic inferioare au interpretat și aplicat eronat norme de drept material.

A invocat că, conform art. 18 alin. (1) Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, pct. 7 subpct. 2) lit. a) din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002, în cazul persoanelor care au beneficiat de indemnizație de maternitate și nu întrunesc condițiile pentru stabilirea indemnizației pentru creșterea copilului ca persoană asigurată, indemnizația lunară pentru creșterea/îngrijirea copilului se stabilește din ziua următoare datei expirării concediului de maternitate.

A notat că potrivit art. 124 alin. (2) Codul muncii, persoanelor indicate la alin. (1), după expirarea concediului de maternitate, li se acordă un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, cu achitarea indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de stat.

În acest context, a semnalat că instanțelor de judecată nu le-a fost prezentat un ordin emis de „Victoriaimobil“ SRL, prin care lui Palanciuc Viorel să-i fi fost acordat pentru perioada începând cu data de 16 ianuarie 2017 până la împlinirea de către copil a vârstei de trei ani, un concediu pentru îngrijirea acestuia.

Consideră că în lipsa unui atare ordin, Palanciuc Viorel nu este îndreptățit să beneficieze de indemnizație începând cu data de 16 ianuarie 2017.

În continuare, a raportat că instanțele ierarhic inferioare, evaluând legalitatea ordinului „Victoriaimobil“ SRL nr. 7-k din 05 decembrie 2016, nu au aplicat prevederile art. 124 alin. (2) Codul muncii.

La 28 martie 2018 Palanciuc Viorel a depus o referință (f.d. 126), solicitând considerarea recursului ca fiind inadmisibil.

„Victoriaimobil“ SRL nu a depus o referință timp de o lună de la data recepționării copieii cererii de recurs, din care motiv, admisibilitatea recursului urmează a fi examinată în lipsa referinței.

Examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ ajunge în mod unanim la concluzia că recursul urmează a fi considerat inadmisibil din următoarele raționamente.

Conform art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă stipulează că Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului

de declarare prevăzut la art. 434.

Potrivit art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că la materialele dosarului nu se află vreo probă care ar releva data la care Casa Națională de Asigurări Sociale a luat cunoștință de decizia integrală a instanței de apel, declararea recursului la 15 februarie 2018 se consideră a fi efectuată cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

Art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă statuează că Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă stipulează că Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 432 alin. (5) Cod de procedură civilă prevede că Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea că judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă garanțiilor unui proces echitabil, consfințite la art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile *Delcourt* contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și *Erfar-Avef* contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe calea recursului pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (hotărârea *Trevisanato* contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Totodată, completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea *Hansen* contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea *Nersesyan* contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că argumentele invocate în recurs nu au vocația de a duce la modificarea soluției în prezenta cauză și că acestea nu atestă examinarea raportului juridic litigios de către instanțele ierarhic inferioare cu încălcarea normelor de drept material și procesual sau a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, neîncadrându-se astfel în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, În cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din raționamentele nominalizate, completul va considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Conform art. 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

D I S P U N E:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton